

POSTANOWIENIE

28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku K.Ż. i W.Ż.

z udziałem J.F., E.P. i G.B.

o zasiedzenie nieruchomości,

na skutek skargi kasacyjnej J.F., E.P. i G.B.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu

z 29 listopada 2024 r., II Ca 686/24,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. ustala, że uczestnicy ponoszą koszty postępowania
związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 lutego 2024 r. Sąd Rejonowy w Opolu stwierdził, że K.Ż. i W.Ż. nabyli przez zasiedzenie z dniem 1 lipca 2019 r. prawo własności nieruchomości gruntowej, położonej w O. składającej się z działki ewidencyjnej o numerze [...] o powierzchni [...] ha, stanowiącej teren zabudowany, dla której Sąd Rejonowy w Opolu - VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze [...] (pkt 2) i orzekł o kosztach postępowania.

Postanowieniem z 29 listopada 2024 roku Sąd Okręgowy w Opolu oddalił apelację uczestniczek postępowania J.F., E.P. i G.B. i orzekł o kosztach postępowania.

Uczestniczki postępowania J.F., E.P. i G.B. wniosły skargę kasacyjną, w której zaskarżyły postanowienie Sądu Okręgowego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżące powołały się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do rozstrzygnięcia czy dopuszczalna jest interpretacja przepisu art. 172 § 1 k.c., która dopuszcza, że bieg terminu zasiedzenia przeciwko właścicielowi nieruchomości obejmuje także okres, w którym właściciel czasowo włada nieruchomością, a także czy można uznać za prowadzące do zasiedzenia posiadanie osoby trzeciej w okresie, gdy właściciele zabudowanej nieruchomości regularnie do niej przyjeżdżają i z niej korzystają.

Skarżące wskazały także, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na sporządzenie uzasadnienia orzeczenia Sądu II instancji w sposób, który wyklucza poddanie go kontroli kasacyjnej.

W odpowiedzi wnioskodawcy wniesli o odrzucenie, ewentualnie odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Skarga kasacyjna uczestniczek nie zawiera argumentów potwierdzających skuteczne wykazanie, że w sprawie zachodzi przesłanka ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Kwalifikacja posiadania opiera się w znacznej mierze na sferze faktów, wobec czego wymaga uprzedniego dokonania przez sąd odpowiednich ustaleń faktycznych, oceny dowodów i wyciągnięcia na tej podstawie prawidłowych wniosków prawnych. W rezultacie, dla skutecznego wywiedzenia skargi kasacyjnej konieczne byłoby podważenie ustaleń i ocen prawnych w zakresie przesłanek wymaganych do stwierdzenia zasiedzenia nieruchomości, co nie zostało dowiedzione w badanej sprawie. Skarga kasacyjna jest przy tym oparta na niedopuszczalnej polemice z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów, czego wyrazem jest podniesienie w ramach drugiej podstawy kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. (zob. art. 398³ § 3 k.p.c.).

Przechodząc do oceny twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), należy przypomnieć, zachodzi ona wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej

na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza skargi kasacyjnej nie wykazała, że jest ona oczywiście uzasadniona w przyjętym wyżej rozumieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że naruszenie przez sąd drugiej instancji zasad sporządzania uzasadnienia orzeczenia (aktualnie uregulowanych w art. 327¹ k.p.c. i art. 387 § 2¹ k.p.c.) jedynie wyjątkowo może stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną, co ma miejsce, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (postanowienia SN: z 16 listopada 2022 r., I CSK 2887/22; z 24 maja 2022 r., I CSK 1434/22). Wbrew ocenie uczestniczek analiza uzasadnienia zaskarżonego postanowienia nie wskazuje na istnienie uchybień konstrukcyjnych, które uniemożliwiają jednoznaczne określenie podstawy faktycznej sprawy i stanowiska prawnego przyjętego w sprawie przez Sąd Okręgowy. W związku z tym nie ma podstaw dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na oczywistość naruszeń wykazanych przepisów.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

[SOP]